

HOOFDSTUK 1: HET HISTORISCH REFERENTIEKADER

1. DE TIJD.....	3
1.1. PERIODISERING.....	3
1.2. DE HISTORISCHE PERIODES (IN DE WESTERSE GESCHIEDENIS).....	4
1.3. GEBEURTENISSEN SITUEREN IN DE TIJD.....	5
1.4. DE HISTORISCHE PERIODES IN ANDERE SAMENLEVINGEN.....	7
1.5. TIJDREKENING.....	8
1.6. HET ANCIEN REGIME.....	9
1.7. DE NIEUWSTE TIJD EN DE EIGEN TIJD.....	10
1.8. BEGRIPPEN IN VERBAND MET TIJD.....	11
1.9. SOORTEN SAMENLEVINGEN.....	13
2. DE RUIMTE.....	15
2.1. KAARTEN.....	15
2.2. RUIMTELIJKE BEGRIPPEN.....	15
3. DE DOMEINEN.....	17
3.1. DE VIER MAATSCHAPPELIJKE DOMEINEN.....	17
3.2. VERBANDEN EN WISSELWERKINGEN.....	18
3.3. DE DOMEINEN IN DE VERSCHILLENDE HISTORISCHE PERIODES.....	21
4. BEGRIPPEN.....	26
4.1. ALGEMENE HISTORISCHE BEGRIPPEN.....	26
4.2. STRUCTUURBEGRIPPEN.....	33

HOOFDSTUK 2: HET CONGRES VAN WENEN

1. WAT VOORAFGING.....	3
2. HET CONGRES VAN WENEN.....	4
2.1. BESLISSINGEN.....	4
2.1.1. Herstel van de macht van de vorstenhuizen.....	4
2.1.2. Herstel van het Europese machtsevenwicht.....	5
2.1.3. Nieuwe bondgenootschappen.....	6
2.2. GEVOLGEN VAN HET CONGRES VAN WENEN.....	7
2.3. BELANG VAN HET CONGRES VAN WENEN.....	8

HOOFDSTUK 3: DE ECONOMISCHE VERANDERINGEN IN DE 19DE EEUW

1. DE INDUSTRIËLE REVOLUTIE.....	3
1.1. DE EERSTE INDUSTRIËLE REVOLUTIE.....	3
1.1.1. De start: Groot-Brittannië.....	3
1.1.2. De eerste industriële revolutie in België.....	5
1.2. DE TWEEDE INDUSTRIËLE REVOLUTIE.....	7
1.2.1. Kenmerken.....	7
1.2.2. Oorzaak.....	7
1.2.3. Belangrijke vernieuwingen.....	7
1.2.4. Industriële centra.....	8
2. GEVOLGEN VAN DE INDUSTRIALISERING.....	9
2.1. ECONOMISCHE GEVOLGEN.....	9
2.1.1. Het industrieel kapitalisme.....	9
2.1.2. De consumptiemaatschappij.....	9
2.1.3. De economische crisis.....	10
2.2. SOCIALE GEVOLGEN.....	10
2.2.1. Milieu.....	10
2.2.2. Verstedelijking.....	10
2.2.3. Werkloosheid.....	11
2.2.4. Proletarisering.....	11
3. LEEFOMSTANDIGHEDEN IN DE 19DE-EEUWSE SAMENLEVING.....	12
3.1. DE ARBEIDERS.....	12
3.2. DE RIJKE BURGERIJ.....	13
4. VERGELIJKINGEN.....	15
4.1. DE IR ↔ DE INDUSTRIËLE ONTWIKKELING VAN DE BRICS.....	15
4.2. SAMENLEVING TEN TIJDE VAN DE IR ↔ AGRARISCHE SAMENLEVINGEN.....	15
4.3. SAMENLEVING TEN TIJDE VAN DE IR ↔ DE POSTINDUSTRIËLE SAMENLEVING.....	16
4.4. BELGIË ↔ ANDERE GEÏNDUSTRIALISEERDE LANDEN.....	17
4.5. BELGIË TIJDENS DE IR ↔ BELGIË VANDAAG.....	17

HOOFDSTUK 4: BELGIË IN DE 19DE EEUW

1. HET ONTSTAAN VAN BELGIË.....	3
1.1. ACHTERGROND.....	3
1.2. ONVREDE IN DE BELGISCHE GEBIEDEN.....	3
1.3. DE BELGISCHE REVOLUTIE VAN 1830 EN DE BELGISCHE ONAFHANKELIJKHEID....	4
1.4. DE JONGE BELGISCHE STAAT EN DE GRONDWET.....	6
1.5. DE VLAAMSE BEWEGING (tot 1914).....	9
2. HET SOCIALISME.....	14
2.1. HET WETENSCHAPPELIJK SOCIALISME OF MARXISME.....	14
2.1.1. Inleiding.....	14
2.1.2. Visie op mens, geschiedenis en samenleving.....	16
2.1.3. Marx en het kapitalisme.....	18
2.1.4. Marx en het communisme.....	19
2.2. HET UTOPISCH SOCIALISME.....	21
2.3. DE SOCIAALDEMOCRATIE.....	21
2.4. HET ANARCHISME.....	22
3. DE ARBEIDERSBEWEGING.....	23
3.1. DE SOCIALISTISCHE ARBEIDERSBEWEGING.....	23
3.1.1. Algemeen.....	23
3.1.2. België.....	24
3.2. DE CHRISTELIJKE ARBEIDERSBEWEGING.....	26
3.2.1. Algemeen.....	26
3.2.2. België.....	27
3.3. DE KOMMUNISTISCHE PARTIJ VAN BELGIË (KPB).....	29
4. REALISATIES TEN VOORDELE VAN DE ARBEIDERS.....	30
4.1. ALGEMEEN.....	30
4.2. BELGIË.....	30
5. OVERZICHT: DE EVOLUTIE VAN HET BELGISCH STEMRECHT.....	32
6. VERZUILING.....	33

HOOFDSTUK 5: LIBERALISME EN NATIONALISME

1. HET BEGRIP IDEOLOGIE.....	3
2. HET LIBERALISME.....	3
2.1. TYPERING.....	3
2.2. ONTSTAAN.....	4
2.2.1. John Locke.....	4
2.2.2. De verlichting.....	5
2.2.3. Het eigenlijke ontstaan van het liberalisme.....	8
2.3. NATIONALE ONTWIKKELINGEN.....	8
2.3.1. Groot-Brittannië.....	9
2.3.2. Frankrijk.....	10
2.3.3. België.....	12
3. HET NATIONALISME.....	12
3.1. ONTSTAAN.....	12
3.2. KENMERKEN.....	14
3.3. GEVOLGEN.....	15
3.3.1. De eenmaking van Duitsland.....	15
3.3.2. De eenmaking van Italië.....	17
3.3.3. Het ontstaan van België.....	19
3.4. SOORTEN NATIONALISME.....	19
3.4.1. Separatisme.....	19
3.4.2. Unificatie.....	19
3.4.3. Versterkend nationalisme.....	20
3.5. HET NATIONALISME VANDAAG.....	23
3.5.1. In België.....	24
3.5.2. Elders.....	24

HOOFDSTUK 6: DE CULTURELE ONTWIKKELINGEN IN DE NIEUWSTE TIJD

1. KUNSTSTROMINGEN.....	3
1.1. ROMANTIEK.....	3
1.2. REALISME.....	5
1.3. IMPRESSIONISME.....	7
1.4. ART NOUVEAU EN JUGENDSTIL.....	9
1.5. (DUITS) EXPRESSIONISME.....	10
1.6. SURREALISME.....	14
1.7. KUBISME.....	17
2. DENKSTROMINGEN.....	18
2.1. ABOLITIONISME.....	18
2.2. EUGENETICA.....	20
2.3. FIN DE SIÈCLE.....	22
2.4. POSITIVISME.....	24
2.5. ROMANTIEK.....	24
2.6. SOCIAAL DARWINISME.....	25
3. MIGRATIE.....	27
3.1. DE MIGRATIE IN DE NIEUWSTE TIJD.....	27
3.1.1. Kenmerken.....	27
3.1.2. Reacties.....	27
3.2. DE MIGRATIE IN DE EIGEN TIJD.....	28
3.2.1. Begrippen.....	28
3.2.2. Kenmerken van de migratie na 1945.....	32
3.2.3. Gevolgen van migraties.....	32
3.2.4. Reacties.....	33
3.2.5. Migratiestromen.....	34
3.3. DE VLUCHTELINGENCRISIS.....	36
3.3.1. Situering.....	36
3.3.2. Migratieroutes naar Europa.....	41

HOOFDSTUK 7: HET MODERN IMPERIALISME

1. IMPERIALISME: BEGRIP EN SITUERING.....	3
2. DE MOTIEVEN VAN DE IMPERIALISTEN.....	6
3. GEVOLGEN VAN HET IMPERIALISME.....	8
4. DE BELGISCHE KOLONISATIE VAN CONGO.....	10
4.1. KONGO VRIJSTAAT.....	11
4.2. BELGISCH KONGO.....	14
5. INVLOED VAN DE KOLONISATIE VAN KONGO.....	15
5.1. OP DE BELGISCHE SAMENLEVING.....	15
5.2. OP DE POLITIEKE SITUATIE.....	15
5.3. OP DE RELATIE MET ANDERE EUROPESE LANDEN.....	16

HOOFDSTUK 8: RUSLAND EN DE RUSSISCHE REVOLUTIE

1. HET RUSSISCHE TSARENRIJK IN DE 19DE EEUW.....	3
1.1. POLITIEKE EN SOCIAAL-ECONOMISCHE SITUATIE.....	3
1.2. HET RUSSISCH IMPERIALISME.....	4
1.3. SOCIALE VERANDERINGEN EN POLITIEKE ONRUST.....	6
1.3.1. Toenemende spanningen.....	6
1.3.2. Eerste Revolutie (1905).....	7
2. REVOLUTIES EN HET ONTSTAAN VAN DE SOVJET-UNIE.....	8
2.1. DE FEBRUARIREVOLUTIE.....	8
2.1.1. Oorzaken.....	8
2.1.2. Verloop.....	10
2.2. VAN FEBRUARIREVOLUTIE NAAR OKTOBERREVOLUTIE.....	11
2.2.1. Dubbele machtsstructuur.....	11
2.2.2. Op te lossen problemen.....	12
2.2.3. De terugkeer van Lenin.....	13
2.2.4. Nieuwe opstand.....	14
2.2.5. De Kornilov-affaire.....	14
2.3. DE OKTOBERREVOLUTIE.....	14
2.4. VAN OKTOBERREVOLUTIE NAAR SOVJET-UNIE.....	16
2.4.1. Eerste weken na de Oktoberrevolutie.....	16
2.4.2. Vrede van Brest-Litovsk.....	16
2.4.3. Einde van de democratie.....	17
2.4.4. Burgeroorlog.....	19
2.4.5. Laatste jaren van Lenin.....	21
3. DE SOVJET-UNIE ONDER STALIN.....	23
3.1. STALIN GRIJPT DE MACHT.....	23
3.2. ECONOMISCHE POLITIEK.....	24
3.3. TOTALITAIRE SAMENLEVING.....	27

HOOFDSTUK 9: DE EERSTE WERELDOORLOG

1. OORZAKEN EN MECHANISMEN.....	3
1.1. DE FRANS-PRUISISCHE OORLOG.....	3
1.2. KOLONIALE CONFLICTEN.....	3
1.3. DE BALKAN.....	5
1.4. ECONOMISCHE RIVALITEIT.....	7
1.5. BONDGENOOTSCHAPPEN.....	7
1.6. BEWAPENINGSWEDLOOP EN MILITARISME.....	9
1.7. FATALE MISREKENINGEN.....	10
2. DE AANLEIDING.....	10
3. HET VERLOOP.....	11
3.1. HET VON SCHLIEFFEN-PLAN.....	11
3.2. HET EIGENLIJKE VERLOOP.....	12
3.3. LOOPGRAVENOORLOG.....	16
4. BELGIË TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG.....	17
4.1. DE BELGISCHE OORLOGSINSPANNINGEN.....	17
4.2. BEZET BELGIË.....	17
4.3. DE FRONTBEWEGING.....	18
5. PROPAGANDA.....	19
5.1. DEFINITIE EN KENMERKEN.....	19
5.2. DE AFFICHE ALS PROPAGANDAMIDDEL.....	20
5.3. PROPAGANDATECHNIEKEN.....	21
6. DE VREDESVERDRAGEN NA DE EERSTE WERELDOORLOG.....	23
6.1. HET VERDRAG VAN VERSAILLES.....	23
6.2. KIEM VAN DE TWEEDE WERELDOORLOG.....	28
6.3. DE VOLKENBOND.....	29
7. GEVOLGEN VAN DE EERSTE WERELDOORLOG.....	30

HOOFDSTUK 10: HET INTERBELLUM

1. DE ECONOMISCH CRISIS.....	3
1.1. EEN STUKJE ECONOMISCHE THEORIE.....	3
1.1.1. Vrijemarkteconomie.....	3
1.1.2. Planeconomie of centraal geleide economie.....	4
1.1.3. Gemengde economie.....	5
1.1.4. John Maynard Keynes en het keynesiaans beleid.....	8
1.1.5. Het neoliberalisme.....	10
1.2. DE JAREN TWINTIG.....	13
1.2.1. De VS.....	13
1.2.2. Europa.....	14
1.3. DE BEURSCRASH VAN 1929 EN DE GROTE CRISIS.....	15
1.3.1. De Crash Van Wall Street.....	15
1.3.2. De Grote Depressie.....	17
1.3.3. De wereldwijde economische crisis.....	18
1.3.4. Aanpak van de crisis in de VS.....	20
1.4. DE KREDIETCRISIS VAN 2007-2011.....	22
2. DE OPKOMST VAN HET FASCISME.....	25
2.1. WAT IS FASCISME?.....	25
2.2. HET FASCISME IN ITALIË.....	26
2.2.1. Ontstaan en ontwikkeling.....	26
2.2.2. Kenmerken van de fascistische staat.....	28
2.3. HET FASCISME IN DUITSLAND: HET NAZISME.....	29
2.3.1. Ontstaan.....	29
2.3.2. Machtsovername.....	30
2.3.3. Ideologie.....	32
2.3.4. Kenmerken van het naziregime.....	34
2.3.5. Het beleid tegenover de joden.....	36
2.3.6. Nazi-propaganda.....	37
2.4. HET FASCISME IN SPANJE.....	40
2.5. DEMOCRATISCHE RECHTSSTAAT ↔ FASCISME EN COMMUNISME.....	41
3. HITLER EN DE AANLOOP NAAR DE TWEEDE WERELDOORLOG.....	44
4. BELGIË TIJDENS HET INTERBELLUM.....	47
4.1. POLITIEK.....	47
4.2. SOCIAAL.....	48
4.3. DE VLAAMSE BEWEGING.....	49
4.3.1. Belang van de oorlog voor de Vlaamse Beweging.....	49
4.3.2. Kenmerken van de Vlaamse Beweging tijdens het interbellum.....	49
4.3.3. Vlaamse verwezenlijkingen.....	50
4.4. CRISIS VAN DE DEMOCRATIE.....	51

HOOFDSTUK 11: DE TWEEDE WERELDOORLOG

1. OORZAKEN.....	3
1.1. JAPAN.....	3
1.2. ITALIË.....	4
1.3. DUITSLAND.....	4
1.4. CONCLUSIE.....	4
2. HET VERLOOP VAN DE OORLOG.....	4
2.1. EERSTE PERIODE (1939 TOT 1942).....	5
2.1.1. Europa.....	5
2.1.2. Azië.....	7
2.2. KEERPUNT.....	8
2.2.1. Slag bij Midway.....	8
2.2.2. Slag bij El Alamein.....	10
2.2.3. Slag om Stalingrad.....	10
2.3. TWEEDE PERIODE (1942 TOT 1945).....	11
2.3.1. Europa.....	11
2.3.2. Azië.....	13
3. KENMERKEN VAN DE TWEEDE WERELDOORLOG.....	14
3.1. ALGEMEEN.....	14
3.2. BEZETTING.....	15
3.2.1. Bezetting door Duitsland.....	15
3.2.2. Bezetting door Japan.....	17
3.3. OORLOGSECONOMIE.....	17
4. DE HOLOCAUST (1933-1945).....	22
5. DE GEVOLGEN VAN DE TWEEDE WERELDOORLOG.....	30
6. DE GROTE VREDESCONFERENTIES.....	30
6.1. JALTA.....	31
6.2. POTSDAM.....	32
7. BELGIË TIJDENS DE TWEEDE WERELDOORLOG.....	34
7.1. ECONOMIE EN DAGELIJKS LEVEN IN BEZET BELGIË (1940 – 1944).....	34
7.2. COLLABORATIE.....	37
7.3. VERZET.....	38

HOOFDSTUK 12: DE VERENIGDE NATIES EN DE EUROPESE UNIE

1. DE VERENIGDE NATIES.....	3
1.1. INLEIDING.....	3
1.2. ONTSTAAN.....	4
1.3. ORGANISATIE.....	5
1.3.1. Hoofdorganen.....	5
1.3.1.1. Algemene Vergadering.....	5
1.3.1.2. Veiligheidsraad.....	6
1.3.1.3. Secretariaat.....	8
1.3.1.4. Internationaal Gerechtshof.....	9
1.3.1.5. De Economische en Sociale Raad.....	9
1.3.1.6. De Trustschapsraad.....	10
1.3.2. De VN-familie van organisaties.....	10
1.3.2.1. VN-programma's en -fondsen.....	10
1.3.2.2. Gespecialiseerde en andere organisaties.....	11
1.4. DE DUURZAME ONTWIKKELINGSDOELEN: 2016-2030.....	13
1.5. DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS.....	16
1.6. ANDERE VERWEZENLIJINGEN VAN DE VN.....	17
1.7. PROBLEMEN EN KRITIEK.....	21
2. DE EUROPESE UNIE.....	24
2.1. DE OORZAKEN VOOR DE OPRICHTING VAN DE EU.....	24
2.2. DOELSTELLINGEN.....	24
2.3. DE BELANGRIJKSTE FASEN IN HET EUROPESE EENMAKINGSPROCES.....	24
2.4. DE POLITIEKE ORGANEN EN DE WERKING VAN DE EU.....	27
2.5. DE INVLOED VAN DE EUROPESE WETGEVING OP DE NATIONALE WETGEVING.....	28
2.5.1. Hoe komt een Europese wet tot stand?.....	28
2.5.2. Primaire en afgeleide wetgeving.....	28
2.5.3. Soorten afgeleide wetgeving.....	28
2.5.3.1. Verordeningen.....	28
2.5.3.2. Richtlijnen.....	28
2.5.3.3. Besluiten.....	29
2.5.3.4. Aanbevelingen.....	29
2.5.3.5. Adviezen.....	29
2.6. DE ACTUELE UITDAGINGEN VAN DE EU.....	30

HOOFDSTUK 13: HET NAOORLOGSE BELGIË

1. NAOORLOGSE BREUKLIJNEN EN CONFLICTEN.....	3
1.1. REPRESSIE.....	3
1.2. DE KONINGSKWESTIE.....	4
1.3. SCHOOLSTRIJD EN SCHOOLPACT.....	6
1.4. DE EENHEIDSWET EN LEUVEN VLAAMS.....	7
2. VAN UNITAIRE NAAR FEDERALE STAAT.....	7
2.1. INLEIDING.....	7
2.2. GROEIENDE TEGENSTELLINGEN IN DE JAREN 50 EN 60.....	7
2.3. VAN UNITAIR NAAR FEDERAAL IN 4 STAPPEN.....	9
2.4. DE HUIDIGE STRUCTUUR VAN BELGIË.....	10
2.5. DE FEDERALE STAAT.....	12
2.6. HET REGIONAAL EN COMMUNAUTAIR NIVEAU.....	15
2.7. HET PROVINCIAAL NIVEAU.....	17
2.8. HET GEMEENTELIJK NIVEAU.....	17
2.9. ENKELE BELANGRIJKE BEGRIPPEN.....	18
2.10. VLAAMSE POLITIEKE PARTIJEN.....	19
3. SOCIAALECONOMISCHE ONTWIKKELING NA 1945.....	33
3.1. DE VERZORGINGSSTAAT.....	33
3.1.1. Ontstaan van de verzorgingsstaat.....	33
3.1.2. De werking van de verzorgingsstaat.....	36
3.1.3. Problemen van de verzorgingsstaat.....	38
3.2. DE ACTIEVE WELVAARTSSTAAT.....	39
3.3. VAN VERZUILING NAAR ONTZUILING.....	41
3.4. HET NEOLIBERALISME IN BELGIË.....	42

Opgelet:

In dit hoofdstuk komen veel namen voor van "huidige" premier, partijvoorzitters,...

Controleer vlak voor je examen of er iets veranderd is.

Je kan hiervoor de link op de site gebruiken: [Leerstof 2023 > Belangrijke personen in de politiek](#)

De te controleren namen staan in dit document in het groen en vet.

HOOFDSTUK 14: DE KOUDE OORLOG

1. KENMERKEN VAN DE KOUDE OORLOG.....	3
1.1. SITUERING EN VERLOOP.....	3
1.1.1. Fase 1: 1945-1953.....	3
1.1.2. Fase 2: 1953 tot eind jaren 70.....	5
1.1.3. Fase 3: Eind jaren 70 tot 1985.....	8
1.2. BELANGRIJKE CONFLICTEN UIT DE KOUDE OORLOG.....	9
1.2.1. De oorlog in Korea (1950-1953).....	9
1.2.2. De Cubacrisis (1962).....	10
1.2.3. Vietnam (met VS: 1964-1975).....	10
1.2.4. Praagse Lente (1968).....	11
1.2.5. Afghaanse invasie van de USSR (1979-1989).....	11
1.3. CHRONOLOGIE VAN DE KOUDE OORLOG.....	12
2. HET EINDE VAN DE KOUDE OORLOG (1885-1991).....	13
2.1. DE HERVORMINGSPOLITIEK VAN GORBATSJOV.....	13
2.2. DE IMPLOESIE VAN DE SOVJET-UNIE (1989-1991).....	14
2.3. GEVOLGEN VAN DE IMPLOESIE VAN DE SOVJET-UNIE.....	18
2.3.1. De vroegere Sovjet-Unie.....	18
2.3.2. De Oostbloklanden.....	22
2.3.3. De rest van Europa.....	23
2.3.3.1. Algemene gevolgen.....	23
2.3.3.2. De hereniging van Duitsland.....	23
2.3.4. De wereld.....	24
3. HET COMMUNISME IN DE WERELD.....	25
4. DE ACTUELE INTERNATIONALE VERHOUDINGEN.....	25
4.1. DE VS EN RUSLAND SINDS 1989.....	25
4.2. DE ROL VAN DE BRICS.....	27
4.2.1. De Grote Vijf.....	28
4.2.2. De BRICS en de internationale verhoudingen.....	32
4.2.3. Toelichtingen.....	32
4.3. DE ROL VAN DE EU.....	35
4.3.1. Economische positie van de EU.....	35
4.3.2. Rol in en betekenis voor de internationale verhoudingen.....	35
4.4. VAN UNIPOLAIRE NAAR MULTIPOLAIRE WERELDDORDE.....	36
4.5. FRANCIS FUKUYAMA.....	36
4.6. SAMUEL HUNTINGTON.....	39

HOOFDSTUK 15: ANDERE INTERNATIONALE CONFLICTEN

1. DE DEKOLONISATIE.....	3
1.1. INLEIDING.....	3
1.2. KAARTEN.....	3
1.3. OORZAKEN VAN DE DEKOLONISATIE.....	6
1.4. DE DEKOLONISATIE IN AZIË.....	7
1.5. DE DEKOLONISATIE IN AFRIKA.....	8
1.6. KONGO.....	8
1.7. POLITIEK REALISME VERSUS PRESTIGE.....	14
1.8. POSITIE VAN DE VOORMALIGE KOLONIES IN DE WERELD.....	14
1.9. BELANGRIJKE FIGUREN.....	15
1.9.1. Mohandas Karamchand Gandhi.....	15
1.9.2. Patrice Lumumba.....	17
1.9.3. Mao Zedong.....	18
1.9.4. Nelson Mandela.....	19
1.9.5. Gamal Abdel Nasser.....	21
1.10. GEVOLGEN VAN DE DEKOLONISATIE.....	22
2. ISRAËL EN DE PALESTIJNSE KWESTIE.....	25
2.1. VOORGESCHIEDENIS.....	25
2.2. HET ONTSTAAN VAN DE STAAT ISRAËL.....	27
2.3. VERZET EN INTERNATIONALE SPANNINGEN.....	28
2.4. TOEKOMST EN UITDAGINGEN.....	34
2.5. ARABISCHE PARTIJEN TEGEN ISRAËL.....	38
3. DE MACHTSVERHOUDINGEN IN CHINA.....	40
3.1. VOORGESCHIEDENIS.....	40
3.2. GESCHIEDENIS NA 1945.....	41
3.2.1. De beginjaren.....	41
3.2.2. De Honderd-bloemencampagne en de Grote Sprong Voorwaarts.....	43
3.2.3. Groeiend isolement.....	45
3.2.4. De Culturele Revolutie.....	45
3.2.5. Einde van het isolement en vernieuwing.....	46
3.2.6. Studentenprotest.....	47
3.2.7. China sinds 1990.....	49
3.3. DE RELATIE MET DE VS, JAPAN EN RUSLAND.....	49
3.3.1. Japan.....	49
3.3.2. De Sovjet-Unie / Rusland.....	51
3.3.3. De VS.....	52
3.4. UITDAGINGEN.....	54

HOOFDSTUK 16: DE CULTURELE ONTWIKKELINGEN IN DE EIGEN TIJD

1. HET EMANCIPATIEPROCES IN DE JAREN 60 EN 70.....	3
1.1. DE SEKSUELE REVOLUTIE.....	3
1.2. DE EMANCIPATIE VAN DE VROUW.....	4
1.2.1. Inleiding.....	4
1.2.2. Tot de jaren 60.....	5
1.2.3. De jaren 60 en 70: de tweede golf.....	6
1.3. PROTESTBEWEGINGEN TEGEN GEZAG, DE OORLOG EN DE KERK.....	8
2. DENKSTROMINGEN IN DE EIGEN TIJD.....	10
2.1. ANDERSGLOBALISTEN.....	10
2.2. NEGATIONISME.....	11
2.3. NEOFASCISME.....	12
2.4. PEGIDA.....	13
2.5. (POST)MODERNISME.....	13
2.6. SECULARISATIE.....	15
2.6.1. Oorzaken van de secularisatie.....	15
2.6.2. Gevolgen van de secularisatie.....	16

OEFENINGEN GESCHIEDENIS: SET 1 - DIVERSE OPDRACHTEN

(Vragen opgesteld door een toekomstige leerkracht geschiedenis)

1. HISTORISCH REFERENTIEKADER.....	2
2. DE SAMENLEVING IN DE NIEUWSTE TIJD.....	4
3. DE SAMENLEVING IN DE EIGEN TIJD.....	7
4. OPLOSSINGEN.....	8

OEFENINGEN GESCHIEDENIS: SET 2

Dit document bevat een (licht aangepaste) selectie van vragen uit diverse edities van het Nederlandse centraal examen geschiedenis.

De volledige examens zijn vrij beschikbaar via Examenblad.nl.

OPGAVEN.....	2
1. NIEUWSTE TIJD.....	2
1.1. OPEN VRAGEN.....	2
1.2. WERKEN MET BRONNEN.....	4
2. EIGEN TIJD.....	15
2.1. OPEN VRAGEN.....	15
2.2. WERKEN MET BRONNEN.....	17
OPLOSSINGEN.....	33
1. NIEUWSTE TIJD.....	33
1.1. OPEN VRAGEN.....	33
1.2. WERKEN MET BRONNEN.....	34
2. EIGEN TIJD.....	37
2.1. OPEN VRAGEN.....	37
2.2. WERKEN MET BRONNEN.....	39

OEFENINGEN GESCHIEDENIS: SET 3

In de volgende opgaven moet je telkens gebeurtenissen, personen, voorwerpen,... chronologisch rangschikken. Je kan dit doen met de kennis die je hebt over specifieke onderwerpen OF door je kennis van het historisch referentiekader te gebruiken.

Deze oefeningen zijn nuttig omdat je vaak tot het juiste antwoord kan komen door te redeneren.

De oefeningen zijn geselecteerd uit diverse edities van het Nederlandse centraal examen geschiedenis. De volledige examens zijn vrij beschikbaar via Examenblad.nl.

De **oplossingen** staan helemaal op het einde van dit document.